

SELMECI ÚJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak. Selmecbányán: Vidéken:		Felelős szerkesztő Wagner László dr. Selmecbánya. Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca 2.	Kiadó és laptulajdonos: Nádósy Ferenc Zólyom. (Telefon szám. 11.)	Hirdetési díjak milliméter árszabás szerint. Nyílttér sora 40 fillér. Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
--	--	--	---	---

Megjelenik minden csütörtökön.

Főmunkatársak: **A főiskola hallgatói.**

Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk

Legyünk-e

nagyközséggé?

Irta: Bolemann Géza.

A városunk jövőjére kiható ily nagyfontosságú kérdést csakis a legnagyobb higgadtsággal és főleg minden személyi érdek teljes félretevésével szabad mérlegelni.

Az a kérdés, lehet-e remélnünk, hogy városunk mint önálló törvényhatóság a jelenlegi nyomasztó helyzetéből kikerüljön, mérsérelt, hogy segítsünk-e ezen az állapoton azáltal, ha nagyközséggé lennénk.

Nagy felelősség terhel bennünket az utókorral szemben. Mert valóban egy régi diésőségű város évszázados jogáról mondanánk le s ezért utódainkkal szemben teljes felelősséggel tartozunk. Ámde nem jobb-e lemondani a címről s a vele egybekapcsolt terhekről hogy polgártársaink megélhetését megkönnyítsük?

Tapasztaltuk eddig, hogy a város vezetősége már a kérdés felvetését is rosszalja. Nem anyagi érdek lehet az oka, mert hiszen több mint valószínű, hogy a *dolgos* embert másutt jobban fizetik, mint haldokló városunkban. Inkább azért ellenzik a dolgot, mert meghátrálást, lemondást látnak benne s ez önérzetüket bántja. A lemondás azonban, ha a polgárok jólétét vonja maga után, mindig jobb és szebb, mintha neveltségessé válunk előkelő címünk és üres zsebünk révén.

Számítanunk kell tehát. A város jelenlegi kiadásait egybevetni a várható bevételekkel és ezen az egyedül helyes alapon kell ítéletet mondanunk.

Ezt a számítást azonban a polgárságnak saját kebelében kell elvégeznie és nem a városi bizottságra bízni, mert az említett elfogultság miatt ebben a dologban nem várhatunk onnét részrehajlatlan ítéletet. A számok aztán igazolják, hogy érdemes-e nagyközséggé lennünk, vagy nem. Megjegyezzük azonban, hogy ha a számadatok világosan a nagyközséggé alakulás mellett döntenének, úgy minden szándékot, mely az átalakulást ellenezné, anyagi érdekeink elleni mérnyeletnek kellene tekintenünk. Viszont, ha a nagyközséggé alakulás nem járna számbavehető előnyökkel, vétek lenne az önkormányzattal járó függetlenséget és kényelmet fölládoznunk.

Számítsunk tehát, de higgadtan, részrehajlatlanul. Tegyük félre személyes érdekeinket s így biztosak lehetünk, hogy az eredmény bármelyik részre nézve legyen is kedvező, minden esetre városunk jólétét fogja előmozdítani.

*

Ebben a felette fontos és igazán higgadt számítással tárgyalandó kérdésben még a következő levelet kaptuk:

Selmecbánya, 1907. december 15

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Jóleső elégtelenséggel olvasom b. lapjának nyomoruságunk megszüntetését célzó cikkeit s főleg a törvényhatósági jogról való lemondást és a vármegyei törvényhatóság alá való helyezkedést tervező felszólamlásait.

Egykoron én is szerepeltem mint az ügy készséges harcosa, mikor a törvényhatóságban előterjesztettem a dolgot, mint a 925 legszegényebb háztulajdonos kérését. Ma még jobban meg vagyok róla győződve, hogy városunknak nagyközséggé való átalakulása az egyedül helyes és lehető mód, mely lakosságunkat a nyomortól és a várost a pusztulástól megmentheti.

Azért is tisztelettel és bizalommal kérem, szíveskedjék felhívást fogalmazni s benne a lakosságot népgyűlés tartására felhívni, melyen határoznánk a nagyközséggé alakulás dolgában.

Soraim megírására ösztönöz azon nagyvárosi hőbort, hogy a tanács *most* forszirozza a vidádó építését, midőn tele van adóssággal a város.

A 80 százalék napszamosból álló lakosság a állami adón kívül 68 százalék pótdadót, 4 százalék házbérfillért, 5 százalék betegsegélyző pótlékot, ut és tűzoltó adót fizet. Ily lakosságot lehetetlen kényelmi és fényüzési célból a redout felépítésével terhelni. E helyett az *életszükségletek* kielégítésére s a jövőre nézve mindennél fontosabb németi vasut kiépítésére kell fordítani minden erőt, a más téren lehető legszigorubb takarékoszággal.

A törvényhatóság 17 ezer napszamos munkást nyomorit. Pedig 200 – 300 tisztviselőjével együtt teljesen nélkülözhető. Mint nagyközség egy tizedrészt költséggel áldásosabb közigazgatásban részesülhetnénk s úgy humánus, mint kulturális és gazdasági érdekeinket intenzívebben ápolhatnók.

Megjegyzem még, hogy az esetleges program nyomtatási költségeihez 10 koronával szívesen járulok.

Maradok tisztelő hive

Sztankay Ferenc.

Az alkalmazott hygiene a bányászatnál és kohászatnál.

— Harmadik közlemény. —

A selmecbányai főbányák régebben mind magántulajdon voltak, a 18-ik század óta kerülnek lassankint a kincstár tulajdonába; ma mondhatni már az összes bányák a magyar kincstáré.

Mint hogy az elsöben feltalált éretelerek kibuvása a hegyekben magasán volt, itt legkevesebb törmelék, vagy agyag takarta el azokat, a bányászok is itt indult meg és így a bányaműveléssel foglalkozók szintén a munkahely közelében, tehát a hegység magasabb pontjain építkeztek. Az Ó-város a mai város felett egy hegytetőn épült és a 15-ik századig állott, míg ismételve ki nem rabolták és fel nem gyújtották, és a földrengés a romokat tönkre nem tette, ekkor a bányapolgárok a mai várost a völgyben telepítették meg. A munkásházak ellenben a hegység oldalán egész 800 méter tengerszin magassáig terjednek fel. Itt azon időben erdőségek voltak és építkezésre alkalmas sík terület nem volt található, ilyen helyeket a hegyoldal részletes leásásával és a lejt felé való feltöltéssel kellett előállítani.

A házakat eleinte nagyobb részt fából építették, csupán az alapzatot készítették kőből s pedig gyakran agyag s ritkábban mészhabarékkal. A lakások igen egyöntetűek voltak, az épület alakja hosszú négy-szög, ezt ketté osztotta a közepén nyílt konyha, mely be és kijárásul szolgált a hátsó udvarba, jobbról és balról a völgy felé egy-egy szoba, s a hegyi oldalon egy-egy éléskamra; később midőn a lakosság szaporodott, a kamrákból is szobákat készítettek.

A házak alacsonyok, a 2 métert alig haladják meg, sokszor alacsonyabbak is, kicsiny ablakokkal és alacsony ajtókkal, ezeken át csak meghajolva lehet a szobákba belépni. A szobák menyezete deszkákkal van fedve, ujabban a legtöbb házban már padló van, s a drága fával való takarékoság végett a szobákban sok helyütt takaréktűzhely áll, melyen télen főznek s egyuttal a szobát is fűtik, nyáron a nyílt konyhán főznek. A lakások nagysága na-

gyon változó 4—6, majd 5—6 méter, vannak 3—4 és $3\frac{1}{2}$ —5 méteresek is. Ujabban a régi házakhoz, hol hely volt szobákat is toldoztak.

A lakások, főleg a hegyoldalba épített szobák rendesen nedvesek, ily nedvességben szenvednek gyakran a szabad térre néző szobák is. Az utolsó 20—30 év óta sok lakás lett vagy átépítve, vagy legalább is alaposan tatarozva és ezzel a régi egészségtelenség részben megszüntetve.

Selmecebányán a lakások minden rendszer nélkül ott épültek fel, ahol arra alkalmas hely kevesebb munka mellett kínálkozott, az egyes lakásokhoz nagyobb részt csak meredek gyalog utak vezetnek, vannak kocsis utak is, de ezek alig érintik a munkáslakások $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{5}$ részét, tehát a munkásházakhoz való közlekedés nagyon fárasztó, az élethez szükséges élelmi, ruházati, fűtő, építkezési anyagoknak szállítása is fárasztó és költséges. A szegény bányamunkás még mai napig is a tüzelő anyagot háton, vagy számaron szállítja.

A munkáslakások körül kis udvar és kert terül el, itt gyümölcsfák állanak, leginkább szilvafa. A házak mellett pócegdörös árnyékszékerek vannak, melyeknek tartalmát részben a kert trágyázására használják ki, de az esővizet is gyakran a völgybe mossák le. A házak körül egyik-másik szegleten ős szemétdombok vannak, hova a házak hulladékja kerül, s rohad, korhad, s fertőzi a talajt és levegőt.

Midőn a bányák jövedelmezők voltak a 17—18-ik században és a 19-ik század elején a város lakóinak száma 20000-re is emelkedett, akkor a munkásosztály nagyon összezsúfoltan élhetett; ilyen összezsúfoltság még 25—30 év előtt is előfordult és csak azóta javult a lakásviszony. A tömött élő szegény bányamunkás lakosság, a múlt századokban még sokkal rosszabb higiénikus viszonyok között élhetett, mert a tisztaság iránt való érzék akkor is hiányos volt.

Selmecebányán kevés a forrás és csapadék-hiányos időben vízszükség áll be. A talajnak évszázados szennyezettsége a forrás és kutak vizét fertőzi. Ezen évszázados szenny és fertőzöttségnek kell tulajdonítani a golyvát és a gyakori gyomor és bélhurutot.

Csapadékos időjárás alkalmával nincs vízhiány, a házak körül ázott kutak akárhányszor színültig megtelnek zavaros vízzel, szárazság alkalmával ellenben csak nagyobb távolságban vannak egyes kevés vizet adó források s a lakosság a mesterséges tavak vizére, vagy a fővölgyben levő vízvezetékre van utalva. A városnak nincsen ivásra alkalmas vízvezetéke, a fővölgyben levő kutak vize is többé-kevésbé szennyezett.

Még egy körülményről kell megemlékezni, hogy a szegény, kevés munkát bíró bányamunkás a legmagasabban fekvő házakban, vagy a völgyben a legegésztelenebb lakásokban lakik, mert ezek olcsóbbak s így a beteges, gyenge szervezete a rossz lakás által is sujtatik.

Hogy minő fontos az egészség megvédelmezésében, a munkaképesség megtartásában az egészséges lakás, azt mi orvosok tudjuk, az országunkban napról-napra

jobban elharapodzó tuberculozis kérdés megoldásának is egyik feltétele az egészséges lakás. A bányamunkás midőn napról-napra 8 órán át föld alatt vizgőztől és egyéb korhadási, explosios gázokkal teltt s aránylag oxigénben szegény levegőben dolgozik, ha lakásában is nélkülözi a tiszta és egészséges levegőt akkor kétszeresen van egészsége és munkaképessége megtámadva, ezen okból nagyon fontos a munkaadóra is a munkásházak egészséges volta.

Selmecebánya zord, hűvös éghajlattal bír, a város közép tengerszín magassága az Adria felett 600 méter, de 800 m. magasságban is vannak lakóházak. A város a Paradicsom hegy, régi város hegyoldalában és ezen hegyeknek nyulványain, a lejtőkön és völgyekben épült, a város legalsó és legmagasabb háza között közel 400 méter szinkülönbség van, ezen magasság különbözet nagy akadály főleg a szegény bányamunkásokra, kik még naponkint a bányákba 300—400 méter mélységbe azelőtt létrákon ki- és bejártak.

Selmecebányán a talaj termőereje megfigyelték s pedig kevés a termőtalajban a foszforsav, a káli és mész. Ezen sokat itt a talajból és sziklákból az éretelerek képződése korában a savas forró vizet, forró gőzök lugozták ki, ezen sokat még napjainkban a bő csapadék folyton kilugozza és az alföldre viszi le a képződő humusszal együtt. A talaj soványságához járul a szeszélyes és hűvös időjárás; a tavasz áprilisban kezdődik ugyan, a gyümölcsfák azonban csak április végén kezdenek virágozni és gyakran található még június hónapban is virágzó almafa. A lakást májusig fűtik, sokszor még júniusban is, és szeptember, októberben újra kezdődik a fűtés; meleg évente csak 2—4 hétig szokott lenni. A kerti vetemények már csak védettebb helyen, nagyobb gondozás mellett termelhetők. Láthatni, hogy a város erősen rászorul az importra és a szegény bányamunkás csak drága pénzért vásárolhat tápdúsabb élelmi szereket.

A munkabérek jelenleg nagyobbak, azonban a mai drágasági viszonyokhoz mérve még mindig alacsonyok. A bányamunkánál szakmáymunka divik. Az erős és szorgalmas munkás szakmáymunkában naponta 3—4 koronát is kereshet, míg a napszám ára 80—114 fillér között ingadozik 8 órai bányafoglalkozásnál.

A bányamunkaidő reggeli 4 órakor kezdődik és déli 12 óráig tart; a második munkaszak déli 12 órától esti 8 óráig, a harmadik munkaszak esti 8 órától reggeli 4 óráig. Leglátogatottabb az első reggeli 4 órai munkaidő, azonban vannak időszakok, midőn az egész 24 órán át erősen dolgoznak, így az altárók, feltárásoknál.

A betegpénz az alaphér 60 %-át teszi ki, a betegség első 3 napja után nem jár betegpénz. A munkás 3 hónapig lehet beteg, ha betegsége több időt kíván, orvosi bizonyítványra 6—12 heti meghosszabbítást kap, hosszabb betegidőt a minisztérium engedélyez.

A bányamunkások fele körülbelül semmiféle vagyonnal sem bír, másik felének van csekélyértékű háza, kertje és csak

kevés munkás találkozik, kinek földjei s így gazdasága, tehene is van.

A munkás általánosan el van adósodva, s nem abból él, mit megkeresett, hanem mit keresni fog, így társaspénztári kölcsön, lisztelőleg a pénzügyintézeteknél váltók. Az eladósodás sok esetben annyira megy, hogy kéthetenkénti bérfizetésnél alig kap néhány fillért kezébe. Ezen eladósodást előmozdítja az alkoholizmus, a könnyelműség és az időszakonkénti nagyobb kereset. A bányamunkás általában szűkös él s ha egyszer jó keresetje is van, a jövedő jó keresetjére rendesen adósságokat csinál, s ha a nagyobb kereset nem következik be, kész a nyomor. Ugyanez történik hosszabban tartó betegségénél is, melyet csak hosszabb idő alatt képes kihaverni. Van sok bányamunkás, ki a legnagyobb nélkülözések között tengeti életét, egy hónapban csak egyszer ehetik húst, zsirtalan és növényi ételekkel táplálkozik, úgy él családja is s így nem esoda, ha a tuberculozis és egyéb testi és lelki degeneráció közöttük oly gyakori.

Tóth Imre dr.

Nyilvános nyugtázás és köszönet.

Horvát Kálmán ur, városunk polgármestere, a városi társadalom körében személyesen indított akciót a teljesen szegény főiskolai hallgatók ebédrel s vacsorával segélyezése iránt. A nemes célú kezdeményezést siker koronázta, amennyiben Kuti István rendőrfőkapitány ur egy ifjút egész éven át ebédrel lát el, Steffel Sándorné, özv. Láng Antanéné urnők s Jankó Sándor ur egy ifjunak ebédet, a »Hungária« bérlői, Liha Antal ur, Tomesányi Pál ur ugyanez ifjunak vacsorát, egy harmadik ifjunak ebédet, Ács Ferenc ur, a »Tulipán« vendéglő tulajdonosa és Sárkány István vendéglős ur, vacsorát, Immerblum Dávid, dr. Tandlich Ignác, Weisz Adolf s a »Hungária« bérlői urak biztosítottak.

Más ifjak ebédrel való ellátására készpénzben adakoztak: dr. Fodor László 50, Haendel Vilmos 30, Joerges Ágost 30, Kachelmann Farkas 30, Herrmann Miksa 30 koronát, egyenkint 20—20 koronát pedig: dr. Stuller Gyula, Fekete Lajos, dr. Tóth Imre, özv. Gyurkovits Andrásné, Vadas Jenő, Baán Elemér, Horváth Kálmán, Faller Károly, Schelle Róbert, Sobó Jenő, Muzsnay Géza, Farbaky Gyula, Winkler Benő, dr. Kapp Jakab, Schvare Lipót, Bartha Béláné. Egyenkint 10—10 koronát adományoztak: Grillusz Emil, Weisz Ignác, Heim Antal, Réz Géza. Weisz Dezső 6 koronát, egyenkint 5—5 koronát özv. Sztitnyai Józsefné, Becker Nándor, Muzsik Gyula, Wágner Kálmán, Fodor József. 4 koronát Baumerth Dániel.

Az így begyűlt összesen 595 K összegből a főiskolai Segélyegylet által adandó kiegészítéssel 15 főiskolai szegény hallgató fog az iskolai év hátralevő részében ebédkosztból álló segélyt kapni s ez mintegy kezdete a felállítani tervezett selmeci főiskolai »diákasztal«-nak.

Fogadják a nagylelkű adakozók az egész Segélyegylet, tehát az egész főiskolai ifjuság nevében nagylelkű adományukért a fő-

iskolai Segítőegyesület választmányának hálás köszönetét. Az iskolai év elteltével nyilvános számadást fogunk közreadni a felhasználásról, természetesen a segélyezettek nevének említése nélkül.

További kegyes adományokat elfogad s nyugtáz dr. Bartha Béla főiskolai rendes jogtanár, a Segítőegyesület ez idős. erinti elnöke. A befolyó adakozások az ebédsegély kiegészítésére fordíthatnak.

Selmecbánya, 1907. december 12.

Kiváló tisztelettel
dr. Bartha Béla
főiskolai segélyegyleti elnök.

H I R E K.

Lapunk előfizetőinek, olvasóinak, barátainak és ismerőseinknek a bekövetkező karácsonyi napok alkalmából jó és boldog ünnepeket kívánunk.

— **Nyugdíjazás.** A földmivelésügyi miniszter Trnovszky Márk erdőmestert, a zólyomlipesei erdőgondnokság vezetőjét nyugalmába helyezte s az erdőgondnokság vezetésével Pauer Jenő m. kir. erdészre bízta meg.

— **Értesítés.** Lapunk legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek folytán nem csütörtökön, hanem egy nappal előbb, szerdán fog megjelenni. Kérjük azokat, akiknek a karácsonyi számban közlendőjük lesz, hogy közleményeiket hétfőn délután két óráig a szerkesztőségben leadni sziveskedjenek. Kiadóhivatalunk lapunk szellemi részébe szánt közleményeket csak az esetben adhat le, ha a szerkesztőség kézjegyével vannak ellátva.

— **Eljegyzés.** Gerő Gyula selmecbányai m. kir. bányamérnök eljegyezte Böhm Berta kisasszonyt Besztercebányáról.

— **2000 korona jutalom.** Baumann Károly szokolyai erdővédet ismeretlen tettes dinammittal megölte. A nyomozás nagyobb sikere érdekében Aerstorf Henrik gróf, Baumann gazdája 2000 korona jutalmat tűzött ki annak, aki a bíróságot a tettes nyomára vezeti.

— **Szilveszter estély.** A mindenütt szokásos szilveszter estélyt mint értesülünk mi is megtartjuk. A rendezőség egy iven kéri fel városunk közönségét a részvételre. Külön meghívót a mulatságra nem bocsájtanak ki. A rendezőség a mulatság műsorát már véglegesen megállapította, amiből csak annyit sikerült megtudnunk ez ideig, hogy a szereplésre városunkból hét bájos hölgyet sikerült a rendezőségnek megnyernie és a műsor tíz számból fog állani. Az előadást tánc követi. A mulatságra már annyian jelentették be részvételüket, hogy azt hisszük, ennek sikere már is biztosítva van. O. Aliz.

— **Hivatalától megfosztott pap.** Ily címmel a Selmeci Ujság 49. számában hirtadtunk Hermann József dr. volt selmeci káplán viselt dolgairól. Nevezett hírünket a Korponai Közlöny-től vettük át, melynek múlt heti számában Hermann nyilatkozik. Kötelességünknek tartjuk ezt is leközzölni. A nyilatkozat így szól: »Hallottam, hogy a Korponai Közlöny rólam azt állította,

hogy én meg vagyok fosztva a papi funkciótól és ki vagyok közösítve az egyházból. Ez rágalom és hazugság, Reám senkise bizonyított olyasmit, amiért én a fenti büntetésre méltó volnék. Ellenkezőleg azok bűnösök, akik ezt rólam terjesztik, t. i. Havran kanonok, ki már öt éve ki van közösítve az egyházból és Rajna primási helynök ki az egyházi jogot lábbal tiporja, olyat tett az egyházi jog ellen, amivel ipso jure felfüggesztést vont magára. Én Havrán ellen 12 egyházi pert kértem és Rajner primási helynököt is Rómában feljelentettem. Most ezeknek érdekében áll engem diffamálni. De eljön az idő, mikor e két dignitarius tetteit nyilvánosságra hozom. Addig kérem becses lapjában ezeket leközzölni. Dr. Hermann József.« Megjegyezzük, hogy ugyancsak a Korponai Közlöny e heti számában megint szó van a »hivatalától megfosztott papról,« amely ismét lerántja a leplet Hermannról. Ugy látszik, hogy az exkáplánnak nincs igaza s tényleg rágalmozott.

— **Elfelejtett főnyeremények.** A Józsviv sorsjegyek 1907. november 15-iki hivatalos sorsolási jegyzéke szerint: az 1020. sor. 66. sz. sorsjegy nyert 20000 koronát, az 1073. sor. 85. sz. sorsjegy nyert 20000 koronát, a 4209. sor. 27. sz. sorsjegy nyert 20000 koronát, az 5660. sor. 99. sz. sorsjegy nyert 30000 koronát, a 6152. sor. 75. sz. sorsjegy nyert 20000 koronát. Ezeket a sorsjegyeket már évekkal ezelőtt huzzták ki, de mai napig a szerencsés nyerők nem jelentkeztek. Az illetők egyszerűen nem tudják, hogy sorsjegyüket ilyen nagy nyere-ménnyel kihuzzták. Nem tudják pedig azért, mert nem jártnak megbízható sorsolási lapot. Ilyenként ajánlható a Pénzügyi Hírlap, amelynek sorsolási melléklapját a Pénzügyi Utmutató-t a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható szakközlényt, a m. kir. pénzügyminiszter pedig mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlényt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen kapnak egy sorsolási Naptárt, továbbá a Pénzügyi és Tőzse-Évkönyv-et, amely sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza a kezdettől fogva 1907. végéig kihuzott de kifizetés végett még be nem mulatott sorsjegyek, kötvények, záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e a sorsjegy huzva, vagy nincs? A Pénzügyi Hírlap előfizetési ára 5 kor., mely összeg postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba (VII. Rákóczi-ut 44.) ahol a mutatványszámok is kaphatók.

— **Visszavándorlás.** Nap-nap után olvassuk a lapokban, hogy az Amerikába költöztek mily óriási számban érkeznek vissza, erről folyó hó 10-én legjobban meggyőződhattunk a salgótarjáni állomásnál, hol a rutka felől Budapest felé délelőtt 6 órakor és délután 3 órakor áthaladó külön vonatokban a visszavándorlókkal telt 10—10 személykocsi volt látható. Bizonybizon ez a kincsesnek hitt világ szomorú képét mutatja; de minőt fognak majd a csalódottak látni régi hazájukban?

— **Aggodalmak.** Ez év végével lejár a mostani adóciklus s január 1-től kezdődőleg már a tervezett adóreform szerint törtennek az adókievetések. Ezen reform által tervezett egyenes állami adótételek jóval

magasabbak lesznek az ideieknél különösen a kereseti adó tekintetében. Általános az aggodalom, hogy a pótdókat a községekben ezen új állami adótételek után fogják kivetni, habár a költségvet. a községi pótdók mértékét megállapító percentuáció a régi állami adótételek alapján lett megállapítva. Ez esetben a községi pótdók a tervezett percentek alkalmazása mellett aránytalanul magasabbra szökhetnek fel, ami a községek háztartásában kedvező eredményeket szülne ugyan, de az adófizetőket óriási megterhelésnek tenné ki. Kérjük a város polgármesterét, hogy a közönséget e tekintetben mielőbb és őszintén tájékoztassa.

— **Legnemesebb karácsonyi ajándék.** Családunk javára szóló életbiztosítás, minőt a legkülönfélébb módzatok szerint ajánlanak: Wagner Lajos és Welward Jakab a **Triesti ált. biztosító társaság** (Generali) selmecbányai képviselői.

— **Döntések.** A „Selmecbányai Híradó“ legutóbbi számában a virilisták névjegyzékének összeállítása ügyében követett közigazgatási gyakorlatról írva helyesbíti megelőzőleg leközzölt előadásait. A tényekből most már megállapítható, hogy a közigazgatási bíróság tavaly azt mondotta ki: aki adójának kétszeres számítását akarja, annak nemcsak jelentkeznie, de a jogosultságot igazolnia kell, az idén pedig jóváhagyta az igazoló választmány azon határozatát, mellyel egy esetben kimondotta, hogy köztudomású tény nem kell igazolni. A döntések tehát nem ellentétesek, hanem csak a főszabály alól statuált érthető kivételt. Ezentul is jelentkeznie kell tehát annak, aki adójának kétszeres számítását kívánja és igazolnia is kell jogosultságát, kivételnek csak akkor van helye, ha az igazolandó tény köztudomású. Ez esetben az igazolás nem szükséges. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy csak az köztudomású, amit minden ember tud, például, hogy a városi gazdálkodás rossz, amit azonban csak egyesek, például az igazoló választmány tagjai tudnak, az még nem köztudomású s ezért helytelenül állapította meg az igazoló választmány azt, hogy Erdély Gyula minősége köztudomású, mert erről bizony a közönség nagyobb része különösen ez időszert tudomással nem bír.

— **Pályázat.** A hivatalos közlöny legutolsó számában pályázat van hirdelve két toronyóri zenészi, két toronyóri trombitási, egy tűzoltószolgai és egy községi erdőri állásra, az utóbbi Tótpelsőcön az előbbieket városunkban vannak. A városi állásokra a polgármesternél kell a pályázati kérvényt beadni december 22-ig, a tótpelsőcire pedig az előjárásnál december 28-ig. Ugyanezen helyeken lehet megtudni a közelebbieket is.

— **Vidéki kitünőségek.** Rozsnyovszky József besztercebányai cipész munkáját a zólyombrézói vasgyárba vitte, de egy pár cipőt a vasuti kocsiiban Mahács Károly vihnyepeszerényi illetőségű csavargó lakatos ellopott. A cipőt a gyártelepen álnév alatt árusította, de a kapus elfogta és a csendőrségre kísérte, ahol csak egy csendőr volt. Mohács a csendőr háta mögé került, hirtelen megtámadta és fojtogatni kezdte őt. Elkéseredett dulakodás, élet-halál harc keletkezett a két ember kö-

zött, melyből azonban a csendőr került ki győztesen, ellenfelét harc képtelenné tette.

— **Pünkösdi királyság.** Sipos József, a hegybányai bányamérnökségnél alkalmazott bánya felőr, akit a köznépmérnök urnak nevez, mert pénzért jogtalanul mérnöki munkálatokat is csinál — rosszul, annak idején, mikor a hegybányai temetkezési egyesület dolgairól „két elnök” címmel írtunk s kifejtettük, hogy Sipos Józsefnek elnökké választása szabálytalanul történt, a „Selmecebányai Híradó”-ban rettenetes magas hangon nyilatkozott és az ellenkezőt vitatta. Ezen tényekre való hivatkozással közöljük, hogy Sipos József pünkösdi királysága véget ért. Hontvármegye alispánja 11357/907. számú határozatával a szabálytalan választást és a választottak összes ténykedéseit megsemmisítette az általunk annak idején leközölt okokból. Érdekes dolog, hogy Selmecebányán is, Hegybányán is a bányaalkalmazottaktól kerül ki ezeknek a szerencsétlen egyesületeknek vezetősége. Legfőbb ideje volna, hogy a bányaigazgató és bánya felőrök ezeknek a kis zsarnokoknak szarvait letörje és az ilyen mellékfoglalkozásoktól eltiltsa. Különböznél gondoskodni fogunk arról, hogy a pénzügyminiszter is tudomást szerezzen ezekről a dolgokról.

— **Léva halad.** Barsvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 12-én tartott közgyűlése felette látogatott volt, a létért való küzdelemnek nagy harcát vívta ott meg Léva és Aranyosmaróth. A harcban a győzelmi babért Léva vitte el. 127 szavazattal 106 ellenében kimondották a közgyűlésen, hogy a vármegye székhelye ezen túl ne Aranyosmaróth, hanem Léva legyen, a vármegye házáat tehát átviszlik oda, később a pénzügyigazgatóságot és talán a törvényszéket is. Üdvözljük Lévát, ezt a fiatal, erősen haladó szomszédvárost.

— **Uj bank.** Salgótarjáni népbank r.-t. céggel, 100.000 K alaptőkével Salgótarjában új pénzintézet alakul. A környék, Ipolyság, Léva, Bát, Jakabánya, Korpona, Ujbánya, Zsarnóca, Zolyom, Besztercebánya mind tele van már pénzintézetekkel, melyek a boldogulhatás érdekében a legerősebb versenyt fejtik ki. Mi lesz a mi hanyatló városunk három pénzintézetével? Előre látható, hogy a város és közeli környék túlterheltsége miatt boldogulásuk a jövőben nagyon nehéz lesz.

— **Városházi gondolatok.** Most amikor a város közönségének zöme alig bír megküzdeni a megélhetés gondjaival, a szegény embernek kenyérré valója alig akad, a nadrágos emberek meg alig győzik a váltó prolongálást, a hivatalos közlőny a várasi vigadó felépítéséről így ír: „mégis létesíteni kell, ha áldozatok árán is”. Ugyilátszik megint pótdoból akarnak gazdálkodni. Érdekes, hogy a németi vasutról meg így ír a Híradó: „Lits Gyula főispán most a szükséges összeg összehozásán fáradozik.” Látni való, hogy a városházán a vigadó jobban izgatja a kedélyeket mint a vasut és a vasut ügyével nem igen foglalkoznak, fáradoznak. A vigadóval talán várhatnánk, ez nem olyan sürgős.

— **Párbaj.** Lutz Sándor főispáni titkár és Endre Jenő ügyvédjelölt Ipolyságon

szombaton kardpárbajt vívtak. Többszöri eredménytelen összecsapás után a segítők közbelépésére a felek kibékültek.

— **Az esküdtek.** A következő évre városunkból az esküdtek névsorába került Ács Ferenc, Árkosi Béla, Balás Hugó dr., Baliga Aurél, Barlai Béla dr., Bartha Béla dr., Baumerth Dániel, Baumerth István, Bánik Lajos, Bence Gergely, Bock Márk, Boleman Ede, Boleman Géza, Böckh Hugó dr., Breznyik János, Csányi Ottó, Dukasz Gyula, Engel Zsigmond, Faller Károly, Farbaky Gyula, Fénykövi Jakab, Fodor László dr., Frieberth Ferenc, Goldfusz Mihály, Goldner Adolf, Hank József, Herrmann Miksa, Illés Vilmos, Jankó Sándor, Jezsovits Károly, Király Ernő, Kövesi Antal, Kuchár Géza, László Adolf, Lestyánszki József, Litschauer Lajos, Martos Sándor dr., Mracsek Lipót, Nemes Kürthy Károly, ifj. Oswaldt Guáztáv, Pap György, Puskás József, Richter Ede, Schelle Róbert, Sipos Ferenc, Szepesi János, Sztancsay Miklós, Tunkó Pál, Urbán Antal, Velics György, Vojtás Mátyás, Wágner László dr., Weiner Dávid, Weisz István, Weisz Jakab, Zólyomi Imre. Tavasszal és ősszel tehát egy csomó kényszerű kirándulás lesz innen Ipolyságra.

— **Csalódni emberi dolog,** de nem okvetlenül kell, ha e névre „Réthy” figyelünk, úgy nem csalódnunk, hanem eredeti Pemetefü-cukorkát kapunk 60 fillérért, még pedig egy régi kedvelt háziszert, mely köhögés, reketség és hurutos bántalmak sok ezer esetében oly kitűnően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a „Réthy” név.

— **A korponai vasut.** A korpona-zolyomi vasut nyomjelzési munkálatait a napokban már befejezték és rövidesen megkezdik a részletes tervek kidolgozását. Az építési munkálatokra valószínűleg már a jövő év tavaszán sor kerül. Ez a város azóta, mióta vasutja van feltűnő haladást mutat. Egy indítványunk volna: nyomassa ki a polgármester közközlésen Pató Pál ur versét, sőt alkalmoszerűnek tartanók, ha a közgyűléseken prologként ezt szavalnák.

— **Név magyarosítás.** Egy buszgyarnak furcsa ötlete támadt. Kérvényt adott be a hatóságokhoz vezeték nevének megváltoztatása iránt. Azt akarja, hogy Tóth vezeték nevét „Visoki sabore”-re változtassák. A hirt közlő ujság azt az érthető kívánságát is leadja, hogy: a horvát istennyila üssön bele.

— **Hazai beszerzési források.** A honi ipar pártolásának eddig legnagyobb akadályja az volt, hogy sem a kereskedők, sem a nagyközönség nem tudták, minő iparcikkeket készítenek hazánkban és hol szerezhetők be azok. Ezen a hiányon segít most a Tulipánszövetség—Magyar Védőegyesület (Budapest, VIII., József körút 8. sz. I. em. I.), midőn a kereskedelmi m. kir. miniszterium engedélyével 20.000 példányban kinyomatta a m. kir. kereskedelmi muzeum által összeállított „Hazai ipari beszerzési források” című címtárát és azt 1 korona kezelési és szállítási költség előzetes beküldése mellett bárkinek is megküldi.

— **Marhavásár.** Városunkban hétfőn lefolyt marhavásárra a felhajtás a lehető leggyöngébb volt, ennek ellenére a kereslet csekélysége folytán a vásár a leggyöngébbek közé tartozott. Az árak újból estek, csak a jobb minőségű szarvasmarha áránál lehetett tapasztalni a jobb árakat. Sajnos, vásárjaink rovója is egyre jobban hanyatlik, aminek okát abban találjuk, hogy a vásárok a legrosszabb időkre esnek. Kérelmezni kellene még két vásár tarthatását s azokat megfelelő időre helyezni. Ezzel a forgalmat is emeljük és az árakkal erősen összefüggő beszerzést is megkönnyítjük.

— **Az újévi üdvözlések.** Az udvariasság mindenestre a legszebb egyéni sajátosságok egyike, a tulzás azonban e téren is nevetséges és gyakran költséges is. Az udvariassági ténykedések közé tartozik az újévi üdvözlés is, melytől talán mindannyian szabadulni óhajtanánk, de nem vagyunk képesek függetleníteni magunkat ettől a szokástól. Mi módot akarunk nyújtani városunk közönségének, hogy a szokásos újévi üdvözlést, költséges és nagyobb fáradság nélkül eszközölhesse. E hó 26-án megjelenő lapunkban külön rovatot nyitunk azok részére, akik barátaikat, ismerőseiket üzletfeleiket az újév alkalmából üdvözölni óhajtják. Azok kik e rovatot igénybe venni óhajtják, szíveskedjenek nevüket és társadalmi állásukat szabatosan egy papírlapra írni és szerkesztőségünkbe küldeni, az üdvözlők névjegyzékét a lehető legnagyobb pontossággal leközöljük. Ezzel egy csomó kiadást, kellemetlen fáradságot és egy nagy csomó félreértést lehet megtakarítani.

— **Petroleumár felemelése.** A magyar és osztrák petroleumfinomítók elhatározták, hogy gyártmányaik árát 50 fillérrel felemelik. Az árfelemelés már életbelépett. A petroleumfinomítók rövid idő alatt már harmadszor emelik az árakat s valószínűleg újra fel fogják emelni, hogy a belföldi fogyasztásra szánt petroleum ára is elérje a 27 koronát, melyet a kiviteli petroleumért fizetnek a vevők.

IFJUSÁG.

A Főiskolai Ifjusági Kör több fontos ügyének elintézésére a fővárosba küldte néhány napi tartamra Pető János elnököt néhány napi tartamra Pető János elnököt Pantó Béla főtitkárt, továbbá Kálmán Béla és Sztankhály József körüli tagokat. A kiküldöttek mindenképp előtt felkeresték a pénzügyminiszteriumban méltóságos Mály min. tanácsos urat, s személyesen átadták a körnek kérvényét, melyben az eddig élvezett államsegélynek 1300 koronáról 3000 koronára való felemelését kérik. Ezen kérvény már visszaérkezett a tanácshoz véleményezés végett s miután annak ajánlatától tétetett függővé az államsegély felemelése, az ifjuság feszült várakozással várja a legközelebbi tanácsülés eredményét. Továbbá információkat szereztek a »főiskolai zászlóalj«-ra vonatkozólag, melynek eredményeképp a napokban megkezdődik a szervezkedés s tavaszra fel lesz állítva nálunk hazánkban az első főiskolai zászlóalj. Több más körüli ügy el-

intézése után tanulmány tárgyává tették a kiküldötték a »Mensa Akadémia«-t, s a »Műegyetemi Mensa«-t. Az ott tapasztalatról az elnök jelentést tett a »Szegény egyesület« választmányának. Kiküldöttünk pesten tartózkodása az »Országos diák Kongresszus«-sal esett össze, melyen azonban részt nem vettek, közgyűlésünk előző évi határozatához hiven.

A Főiskolai Ifjusági Kör f. hó 9-én este 8 órakor tartotta dec. havi rendes közgyűlését, melynek tárgysorozatát a tisztviselők jelentése alkotta, továbbá egy választmányi tag lemondása. Az elnök jelentésében részletesen beszámolt pesti kiküldetéséről. Majd előadta az általa megindított, szegényebb sorsú főiskolai hallgatók felségélyezését célzó mozgalmat, melyet a polgármester ur vett kezébe s folytatott és befejezett a legszebb eredménnyel. A közgyűlés a polgármester urnak buzgó fáradozásáért egyhangú lelkesedéssel jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg. Végre tudomására hozta a körnek, hogy néhai lovag Kerpely Antal családja újabban ismét 160 koronát adományozott a körnek. A többi tisztviselők a folyó ügyekről referáltak, valamint a mulatságról és az eddig eszközölt beruházásokról. A megüresült választmányi tagság Dobrozemszky Mátyás I. é. bányamérnök hallgatóval töltetett be. A közgyűlés ezután egyéb tárgy hiányában feloszlott.

A polgármester ur által szegény főiskolai hallgatók ebédrel való ellátására folytatott gyűjtés eredményéről a lap jövő számában fogunk beszámolni.

Vakáció. A főiskolán a karácsonyi szünet f. hó 22-én kezdődik s január hó 4-ig tart.

Köri élet. Nagy érdeklődés között folynak a sakk- és billiard-versenyek. Mindkét versenyen heves küzdelmek folynak a kitűzött díjakért. A sakkverseny győztese előreláthatólag Szivós Gyula I. é. erdömérnök hallgató, a billiard-versenyen pedig valószínűleg Hénel Jenő II. éves e. m. hallgató viszi el az első díjat.

Főiskolai zászlóalj. A Főiskolai Ifjusági Kör f. hó 15-én, vasárnap d. u. 5 órakor saját körhelyiségében gyűlést tartott, melynek egyetlen tárgyát a főiskolai zászlóalj felállítása képezte. Miután Pető János köri elnök röviden előadta a zászlóalj célját, felhívta a jelenlevőket, hogy nyilatkozzanak, vajjon kívánják-e annak szervezését. A válasz egyhangú lelkesedéssel igenlő volt. Mire az elnöklő köri elnök néhány buzdító szót intézett a megjelentekhez, kiemelve, hogy a zászlóalj tavasszal való felállításával elérjük azt, hogy noha Selmec az országos ifjusági mozgalmakban nem vesz részt, visszavonultságában oly munkát fejt ki, melynek eredménye hogy mindaz, miről a kongresszusokon évek hosszú során át eredménytelenül tárgyalnak nálunk meglesz, illetőleg megvan már, s körünk a hosszú representatív jellegű körök között nemcsak vezető helyre jut, hanem valóságos mintaképévé lesz azoknak.

A kibocsátott taggyűjtő ivateket igen számosan irták alá, körülbelül 150-en.

Nedves estélyek. A karácsonyi szünet előtti utolsó nedves estélyeiket a múlt hét folyamán tartották a Szepesi, Dunántuli, Alföld-Tiszavidéki, Bánáti és a Dunán-inneni Kör. Az Erdélyi Kör pedig közgyűlésén úgy határozott, hogy január hóban tart nagyobb szabású »puliszka-estélyt.«

Elszámolás. A Főiskolai Ifjusági Kör által rendezett táncestélyre még a következő szíves adományokat kaptuk:

Dr. Fodor László 5, Novák György 5 és a III. é. erdömérnök hallgatók gyűjtése 2 korona. Fogadják adományaikért a rendezőség köszönetét. Továbbá tudósításunk pótlásául programmunk egyik pontjáról kívánunk megemlékezni. Martinkovits Antal sikerült monologjáról, mely az estély egyik legsikerültebb számát képezte.

SCOTT-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt.

Köhögést és meghűlést

bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadásos betegeknek is könnyebbülést szerez a SCOTT-féle Emulsió, feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

:: :: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

Egy eredeti üveg ára 2-50 kor.

Kapható: minden gyógyszertárban. Az Emulsió vásárlásánál a Scott-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

:: :: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

APRÓSÁGOK.

Különbségek.

A városi tisztviselők nálunk csak panaszkodni tudnak. Ennek a nagy panaszkodásnak akarjuk elejét venni egy kis összehasonlítással.

Kap:

Esztergomban	Selmecbányán
	a polgármester
4800.00	7080.00
	a gazdasági tanácsos
2800.00	5110.00
	egy másik tanácsos
3200.00	5510.00
	a főjegyző
2800.00	5110.00
	az ügyész
1400.00	3510.00
	a mérnök
2800.00	4190.00
	a számvevő
2800.00	4125.00

2800.00	a pénztárnok	3725.00
	az ellenőr	3140.00
1960.00	az I. oszt. számtiszt	3075.00
	a II. oszt. számtiszt	2875.00
1700.00	a III. oszt. számtiszt	1490.00
1500.00	a kiadó	2176.00
1700.00	az I. oszt. írnök	1690.00
1300.00	a főkapitány	5348.00
2800.00	a rendőrfogalmazó	2576.00
1700.00	a rendőrirnök	2376.00
1300.00	a tanácsorvos	3990.00

Érdekes, hogy az egyik Esztergommegyében megjelenő láptársunk mégis így ír: »aki hideglelést akar kapni az iszonyatos kiadásoktól, az adja szépen össze, hogy mennyit költ Esztergom város tisztán személyi kiadásokra és mondjon ítéletet, hogy elkerülhetjük-e a vagyonbukást a mostani gazdasági válság mellett és nem fogják-e átkozni a polgármester porait is, hogy a kormányzat a tönk szélére juttatja a primási várost.

Pedig a rossz közigazgatás ott sokkal olcsóbb, mint nálunk.

HIRDETÉSEK.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle

Pemetefü Cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-FÉLÉT kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.
Csak Réthy-félét fogadjunk el.

Értesítés.

Tudomására hozom a hegybányai temetkezési és segélyző egyesület tagjainak, hogy Hontvármegye alispánja 11375/1907. szám alatt a következő határozatot hozta:

Szép Lajos és társai a »hegybányai temetkezési és segélyző egyesület« tagjai által, Hegybányán f. évi június hó 14-én megtartott értekezleten, továbbá ugyancsak nevezettek által ugyanott f. évi augusztus 4-én tartott s rendkívüli közgyűlésnek nevezett gyűlésen, valamint a f. évi aug. hó 15-én, továbbá szeptember hó 8-án, október 13-án, és esetleg netán még más időben Heiler Libor, az egyesület elnökének részvétele nélkül megtartott s bizottsági üléseknek nevezett gyűléseken hozott összes határozatokat az egyesületre nézve semmisnek, érvénytelennek mondom ki, minélfogva felhívom Sipos József egyesületi tagot, hogy az egyesületnek netán birtokában levő összes értékeit, okmányait s hivatalos iratait Heiler Libor elnök, illetőleg Tihanyi Károly pénztárnok és Dzsbanek Károly jegyzőnek felelősség, terhe mellett azonnal adja át. Egyben az 1901. évi XX. t.-c. §-ának b) pontja alapján kimondom, hogy ezen vég-határozatom csak birtokon kívül felelbezzethető. Indokok: stb. Ipolyság, 1907. december 6-án. Marek s. k. alispán.

Ennek folytán figyelmeztetem az egyesület tagjait, hogy az alapszabályok szerinti intézkedésekre csakis az 1903. jun. havában tartott közgyűlésen megválasztott elöljáróság és én, mint az 1905. évben megválasztott elnök vagyok illetékes, pénzek beszédésére pedig csak a régi pénzbeszédők jogosultak. **Heiler Libor elnök.**

RHEUMA és VÉRTISZTÍTÁS.

Tisztítsd a vért! Egy vértisztító-kúra úgy az egészséges, mint a beteg embernek feltétlenül **szükséges!** Egy kitűnő, a széles világban közismert vértisztítószer Grundmann P. gyógyszerész (Berlin SW. Friedrichstrasse 207.) antireumatikus vértisztítótea. Mint háziszor ajánlatos romlott savak, kiütések, bőrvizketeg, reuma, hólyag és vesebajok, vértolódás, stb. esetén, és ezért nem szabad egy családban sem hiányoznia. A tea beszerezhető Grundmann P. gyógyszerész. Berlin SW. Friedrichstrasse 207. **Próbát és képes brosúrát ingyen küld.** Eredeti csomag 1, 2 és 4 K. Magyarországra vámmentes.

Hasznos

karácsonyi

ajándék

a

! névjegy !

Ezt, valamint minden könyvnyomdai

munkát

izléses, pedáns

kivitelben gyorsan

szállít

Nádasy Ferenc

könyvnyomdája

— Zólyom. —

Fehérneműjelző

monogramokat

hozzávaló

kimoshatatlan

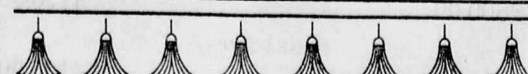
vegytintával

1 korona 60 fillérért franko szállít

NÁDASY FERENC

könyvnyomdája

— Zólyom. —

POLIVKA JÁNOS

ügynöki irodája

ZÓLYOM, Bethlenutca, 200. sz.

Az Alfa Separator r.-t. tejgazdasági gépgyáranak felső magyarországi vezérképviselője elvállal minden e szakmába vágó gépek, szerszámok és alkatrészek szállítására vonatkozó megbízást.

Szállít:

Tejgazdasági és tejszövetkezeti berendezéseket, egyes gépeket és alkatrészeket, mezőgazdasági gépeket, szerszámokat és alkatrészeket, gőzgépeket és gőzkazánokat, motorokat, mérlegeket minden nagyságban, varrógépeket és alkatrészeket, (tüket és gépolajat.)

Gazdasági kötélárúk, vízhatlan ponyvák, fedéllemez és kátrány, kútszivattyúk, vízvezetékek, csövek és alkatrészek, gummi és kendertömlők.

Szerszámok gépész, lakatos, kovács és más iparosok részére, ruggyanta bélyegzők, acél- és sárgaréz bordák, szövő.

Irodájában elfogad biztosítást, tűz, jég élet, betörés, lopás és baleset ellen.

Használt gépek, szerszámok, vörös-, sárgaréz és fémvétel és eladás.

Árjegyzékkel, költségvetéssel, tervrajzzal, szükséges szaktanácsokkal a t. érdeklődőknek díjmentesen állók rendelkezésére.

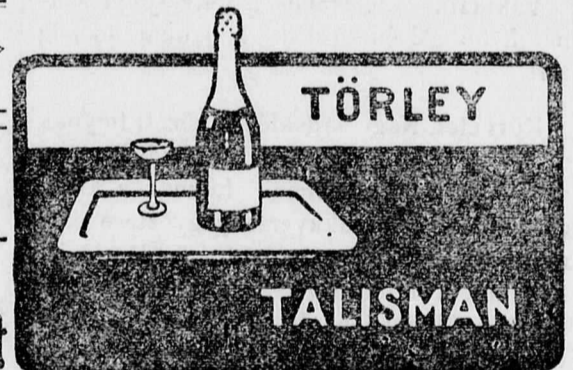
Hivatkozva sok évi gyakorlatomra, kérem a n. é. közönség bizalmát s támogatását.

Kiváló tisztelettel

POLIVKA JÁNOS

ügynök.

818.

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 41.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, páratlan pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklamokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen.